

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์หลักของการวิจัยนี้คือเพื่อหาความชุก ประเภทและความเป็นไปได้ในการป้องกันของ ปัญหาจากการใช้ยาโดยรวมและปัญหาจากการใช้ยาที่เป็นสาเหตุของการเข้ารับการรักษา ในผู้ป่วยที่เข้ารับ การที่หอผู้ป่วยอายุรกรรม โรงพยาบาลหาดใหญ่ โดยเก็บข้อมูลแบบไปข้างหน้าในระยะเวลา 6 เดือนตั้งแต่เดือน สิงหาคม 2542 ถึง เดือนมกราคม 2543 การศึกษานี้ใช้ความเห็นพ้อง 2 ใน 3 ของสมาชิกในทีมประเมิน ตัดสิน ว่าผู้ป่วยมีหรือไม่มีปัญหาจากการใช้ยา ส่วนการเป็นสาเหตุของการเข้ารับการรักษาและความเป็นไปได้ในการ ป้องกัน ผู้วิจัยที่เก็บข้อมูล 1 ท่านเป็นผู้ประเมิน ผลการศึกษาในผู้ป่วยจำนวน 2,620 ราย อายุเฉลี่ย 52.4 (19.7) ปี เป็นผู้ป่วยหญิงร้อยละ 58.8 ผู้ป่วยชายร้อยละ 41.2 พบว่าร้อยละ 4.9 ของผู้ป่วยมีปัญหาจากการใช้ยาอย่าง น้อย 1 ปัญหา รวม 131 ปัญหา ซึ่งในจำนวนนี้ร้อยละ 88.5 เป็นสาเหตุอย่างแน่นอนของการเข้ารับการรักษา (ร้อยละ 67.9) หรือเป็นสาเหตุที่เป็นไปได้สูง (ร้อยละ 20.6) โดยการเข้ารับรักษาของผู้ป่วยร้อยละ 4.4 (114/ 2,620) มีสาเหตุมาจากปัญหาจากการใช้ยาอย่างแน่นอนหรือเป็นไปได้สูง พบเพศชายมีปัญหาจากการใช้ยามากกว่า เพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญ (ร้อยละ 7.3 vs ร้อยละ 3.4, $p < 0,005$) ไม่พบว่าอายุเฉลี่ยมีความแตกต่างกัน ระหว่างผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาด้วยสาเหตุอื่นและผู้ป่วยที่เข้ารับรักษาด้วยสาเหตุปัญหาจากการใช้ยา (52.67 vs 51.58, $p = 405$) ปัญหาจากการใช้ยาที่พบบ่อยคือ การไม่ได้รับยาที่แพทย์สั่ง (failure to receive prescribed medications) ร้อยละ 45 การได้รับยาที่ไม่เหมาะสม (inappropriate drug) ร้อยละ 13.0 การมีโรคที่ต้อง ได้รับการรักษา แต่ผู้ป่วยไม่ไปรับการรักษาตั้งแต่ต้น (untreated indication) ร้อยละ 10.7 ปัญหาทั้งสาม ประเภทยังเป็นสาเหตุของการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลของผู้ป่วย ร้อยละ 41.2, ร้อยละ 12.2, และร้อยละ 12.2 ตามลำดับ กลุ่มยาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาจากการใช้ยาบ่อยคือยากลุ่มระบบหัวใจและหลอดเลือด (ร้อยละ 28.6) และยาลดน้ำตาลในเลือด (ร้อยละ 12.0) ร้อยละ 59.6 (68/114) ของการเข้ารับการรักษาด้วยสาเหตุ ปัญหาจากการใช้ยา ถูกประเมินว่าป้องกันได้แน่นอนหรืออาจจะป้องกันได้ เนื่องจากส่วนใหญ่มาจากการที่ ผู้ป่วยไม่ไปรับการรักษาอย่างต่อเนื่อง ทำให้การรักษาล้มเหลว ซึ่งถ้าผู้ป่วยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคและ ความสำคัญหรือความจำเป็นของการใช้ยา อาจทำให้ผู้ป่วยมีความร่วมมือในการรักษามากขึ้นและอาจลด ปัญหาได้ การเข้ารับการรักษาด้วยสาเหตุปัญหาจากการใช้ยา ที่ป้องกันได้แน่นอนหรืออาจจะป้องกันได้ มี มูลค่าค่าใช้จ่ายรวมกันเกือบสี่แสนบาท ในระยะเวลา 6 เดือน ซึ่งควรจะเป็นค่าใช้จ่ายที่ประหยัดได้